

Nr 126.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse för N. A. Svanberg och P. Larsson från viss skadeståndsskyldighet; given Stockholms slott den 13 mars 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Sven Linders.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Linders anför:

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 14 februari 1924 dagtecknad ansökan hava byggmästaren N. A. Svanberg, Östersund, och Per Larsson, Mällbyn, Frösön, gjort framställning om erhållande av ett mot deras tillgångar svarande ackord å det skadeståndsbelopp av 27,534 kronor 70 öre jämte ränta och rättegångskostnader, som sökandena genom två Svea hovrätts domar av den 2 november 1923 förpliktats att till kronan utgiva på grund av bristande fullgörande av ingångna avtal om uppförande av bostäder för jägmästarna i Dorotea och Malgomajs revir.

Domänstyrelsen, som i likhet med de i ärendet hörda skogsstatstjänstemännen funnit den gjorda framställningen behjärtansvärd, har hemställt om avlåtande av proposition till riksdagen att, därest sökandena inlevererade

Bihang till riksdagens protokoll 1925. 1 saml. 106 häft. (Nr 126.)

2,000 kronor till statsverket, deras skuld i övrigt på grund av förutnämnda domar skulle efterskänkas.

Av vad jägmästaren i Dorotea revir i ärendet anført, må här följande återgivas.

Sedan domänstyrelsen den 28 november 1916 funnit sig böra förkasta samtliga inkomna anbud å uppförande av jägmästarbostäder i Dorotea och Vilhelmina revir uppdrogs åt vederbörande överjägmästare att under hand infordra anbud för entreprenaden och lyckades det slutligen överjägmästaren att avsluta entreprenadkontrakt av den 12 och 15 september 1917 med byggmästarna Johan Svanberg och N. A. Svanberg, Hornsberg, Östersund. Borgen avlämnades av Helga Svanberg och Per Larsson, Mällbyn, Frösön.

Förutom att de redan vid kontraktets uppgörande rådande svåra kristidsförhållandena hastigt och i onad grad tillspetsades för entreprenörerna på grund av en oerhörd stegring av kostnaderna för materialier, frakter, arbetslöner och proviant hade även andra arbetets fortgång försvårande omständigheter tillstött för N. A. Svanberg och Per Larsson dels genom N. A. Svanbergs kompanjons, (andre entreprenörens) J. Svanbergs ekonomiska obestånd dels ock genom den andre borgesmannens, fru Helga M. Svanbergs iråkade insolvens.

Trots de ovan relaterade oberäkneliga och oförvållade svårigheterna hade dock den kvarstående entreprenören N. A. Svanberg och den andre borgesmannen Per Larsson sökt att med uppjudande av alla till buds stående medel till det yttersta fullgöra sina skyldigheter med entreprenadens fullgörande, trots att de för varje dag åsamkades betydande förluster; men sedan N. A. Svanberg måst avhända sig sin efter många års strävsamt arbete förvärvade lilla fastighet för 12,000 kronor och borgesmannen Per Larsson av sina tillgångar tillsläppt cirka 13,000 kronor i och för entreprenaden, voro resurserna uttömda för dem bägge och måste N. A. Svanberg, nedbruten till kropp och själ, hösten 1918 lämna ledningen av bygget och avresa från Dorotea, efterlämnande obetalda löner till arbetare och obetalda materialier och frakter.

Av ovannämnda utdömda summa, 27,534 kronor 70 öre, belöpte 2,555 kronor 30 öre å entreprenaden i Dorotea.

Jämväl *statskontoret* har tillstyrkt framställningen. Statskontoret har tillika erinrat, att 1922 års riksdag i enlighet med jordbruksutskottets i utlåtande nr 27 gjorda hemställan avslagit två inom riksdagen väckta motioner, nr 31 i första och nr 45 i andra kammaren, vari hemställts, att riksdagen ville besluta att efterskänka statens fordran hos entreprenörerna för uppförande av jägmästarbostäderna i Dorotea och Vilhelmina, utgörande 27,534 kronor 70 öre jämte ränta och rättegångskostnader, samt att Kungl. Maj:t den 7 februari 1924 funnit en av förenämnda sökandena Svanberg och Larsson den 10 maj 1922 gjord framställning, att Kungl. Maj:t ville dels tillerkänna Svanberg ersättning med 4,656 kronor 25 öre för vissa arbeten å jägmästarbostaden i Dorotea och dels efterskänka förberörda fordringsbelopp jämte ränta och rättegångskostnader, icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd. Vidare har statskontoret framhållit, hurusom å ett i viss mån likartat ärende avseende befrielse för vice konsuln E. Albrecht från betalningsansvar för ett torvlån fått en liknande utgång (Kungl. Maj:ts beslut den 11 november 1921, statsutskottets utlåtande 1922 nr 47).

Ehuru således statsmakterna, anför statskontoret vidare, ställt sig avvisande mot antagande av ackord beträffande statsverkets fordran hos Albrecht, ansåge statskontoret, att i förevarande ärende förelåge sådana särskilda omständigheter, att ett ackordsförfarande skäligen borde komma till stånd, då detsamma måste anses vara för statsverket ekonomiskt fördelaktigt och knappast kunde tänkas medföra några betänkliga konsekvenser. Beträffande sökandenas ekonomiska förhållanden hade landsfiskalen i Sunne distrikt i två den 17 januari 1922 dagtecknade intyg, som fogats vid omförmälda motion i riksdagens andra kammare, nr 45 1922, meddelat, att Svanberg saknade utmätningsbar såväl fast som lös egendom, samt att Larsson icke, såvitt landsfiskalen hade sig bekant, ägde annan tillgång än den lösa egendom, som funnes i den av honom bebodda gården i Mällbyn och vilken egendom kunde uppskattas till högst 1,500 kronor. I ett uti nu förevarande ärende den 16 juni 1924 avgivet utlåtande hade jägmästaren i Dorotea revir framhållit, att Svanberg, som genom ifrågasvarande entreprenadarbeten blivit fullkomligt ruinerad och nedbruten, vore oförmögen att någonsin gälda det utdömda beloppet, samt att av Larsson, som på grund av borgen för entreprenadkontrakten av egna medel redan fått betala omkring 13,000 kronor, skulle genom utmätning av hans till cirka 1,500 kronor värderade lösöre kunna uttagas allenast en obetydlig del av fordringsbeloppet.

Med hänsyn till vad sålunda upplysts rörande sökandenas ekonomiska förhållanden, syntes större ackordsbelopp än det av domänstyrelsen i sådant avseende föreslagna eller 2,000 kronor knappast kunna ifrågasättas. Statskontoret finge därför i likhet med domänstyrelsen hemställa, att Kungl. Maj:t ville i proposition till riksdagen föreslå, att riksdagen måtte medgiva, att sökandena mot erläggande av ett belopp av 2,000 kronor befriades från dem genom Svea hovrätts ifrågasvarande domar den 2 november 1923 ålagd betalnings- och ersättningskyldighet gentemot Kungl. Maj:t och kronan.

I likhet med domänstyrelsen och statskontoret finner jag starka billighets- *Departements-*
skäl tala för, att staten icke längre i full utsträckning vidhåller sin ovan- *chefen.*
nämnda skadeståndsfordran. Jag vill därför tillstyrka befrielse från de föreliggande fordringsanspråken, därest ett belopp av 2,000 kronor inbetalas av ifrågasvarande entreprenör och borgesman. Detta belopp torde kunna åstadkommas genom dem närstående personers medverkan.

Ur principiell synpunkt torde några betänkligheter mot en dylik eftergift icke böra möta med hänsyn till de säregna och synnerligen ömmande omständigheter, som i nu föreliggande fall kunna åberopas. Jag vill erinra, att liknande medgivanden tidigare vid åtskilliga tillfällen förekommit (R. skr. 1911: nr 169, 1916: nr 223, 1918: nr 380 och 1923: nr 141).

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att N. A. Svanberg och P. Larsson må mot erläggande av ett belopp av 2,000 kronor befrias från dem enligt förutnämnda av Svea hovrätt den 2 november 1923 meddelade domar åliggande betalnings- och skadeståndskyldighet gentemot Kungl. Maj:t och kronan.

Kungl. Maj:ts proposition Nr 126.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Nils Flodman.